

Valtioneuvoston selonteko naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (VNS 7/2010 vp)

Kepa katsoo, että entistä pitkäjänteisempi ja suunnitelmallisempi lähestymistapa sukupuolten tasa-arvon edistämiseen on tarpeen.

Kehityspoliitikassa naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien edistäminen on sekä tavoite että väline muiden kehityspoliittisten tavoitteiden kuten ruokaturvan ja ilmastonmuutoksen hillitsemisen saavuttamiseen. Viime vuosien globaalin kriisit ovat erityisesti koetelleet haavoittuvimpia ryhmiä, kuten köyhiä naisia ja lapsia.

Selonteko toteaa, että valtavirtaistaminen on 2000-luvulla ollut keskeinen väline tasa-arvon edistämässä. Suomen kehityspoliitikka tarjoaa valitettavan esimerkin valtavirtaistamisen haasteista. **Valtavirtaistaminen ei toteudu kehityspoliitikassa**, toteavat niin Valtiontalouden tarkastusviraston raportti (2008) kuin ulkoasianministeriön tilaama arviokin (2009) (ks selonteon tausta-aineisto, sivu 192).

Tämä siitä huolimatta, että UM:n ensimmäinen tasa-arvotyöryhmä perustettiin jo vuonna 1981. Tasa-arvo on mainittu Suomen kehitysyhteistyön painopistealueena tai läpileikkaavana teemana vuoden 1993 ensimmäisestä kehitysyhteistyöstrategiasta lähtien. Ulkoministeriössä toimii kolme tasa-arvokysymyksiin keskittyvää virkamiestä.

Viime vuosien arvioinnit ja poliittinen keskustelu ovat kuitenkin kantamassa hedelmää: Ulkoasianministeriö on parhaillaan kehittämässä työskentelytapojaan ja prosessejaan. Ministeriössä

1. valmistellaan **ohjeistoa ja koulutusta** mm tasa-arvokysymysten huomioon ottamisesta kehitysprojektien ja -ohjelmien suunnitteluvaiheessa.

Yhtenä haasteena on, että opit ja toimintatavat pitäisi saada välitettyä myös ministeriön ulkopuolisille konsulteille ja laitoksille, jotka laativat suuren osan projektisuunnitelmista.

2. keskustellaan niin kutsutun **Laaturyhmän toiminnan terävöittämisestä**. Laaturyhmän tehtävä on tarkastaa kaikki projekti- ja ohjelmasuunnitelmat ja palauttaa ne tarvittaessa valmisteluun. Laaturyhmä voisi siis vaatia korjauksia suunnitelmiin, joissa tasa-arvonäkökulmaa ei ole otettu kunnolla huomioon, mutta näin ei käytännössä tehdä.
3. Kehitetään **indikaattoreita ja tilastoja**, joiden avulla pystyttäisiin todentamaan tasa-arvotavoitteiden toteutuminen.

Haasteena on, että useissa kehitysmaissa on tilastojen keruussa suuria heikkouksia.

4. Suunnitellaan **kehitysyhteistyön tasa-arvostrategiaa**. Tämä on olennaista yli hallituskausien jatkuvan kehitystyön varmistamiseksi. Tasa-arvostrategian luominen oli myös 12 suomalaisen kansalaisjärjestön ”Älä unohda maailman enemmistöä” -kampanjan päätavoitteita syksyllä 2009.

Kepa toivoo, että Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta tukee näitä toimia mainitsemalla ne mietinnössään.

Valtavirtaistamisen toteutuminen on Suomen kehityspoliitikassa entistä tärkeämpää, koska kehitysapua on tällä hallituskaudella siirretty naisille ja tytöille tärkeistä julkisista peruspalveluista kuten koulutuksesta ja terveydenhuollosta metsätalouteen ja muille luonnonvarasektoreille.

Koska valtavirtaistaminen ei käytännössä vielä toteudu, Kepa katsoo, että Suomen kehityspoliitikassa pitäisi tukea naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia nykyistä vahvemmin myös erillisillä hankkeilla.